

**UCHWAŁA NR VI/41/2024
RADY POWIATU ZĄBKOWICKIEGO**

z dnia 30 października 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie
Ząbkowickim na lata 2024-2026**

Na podstawie art.12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) i art.180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2024 r., poz. 177 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1.

Przyjmuje się do realizacji Program Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ząbkowickim na lata 2024 - 2026 stanowiący Załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Ząbkowickiego.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Powiatu Ząbkowickiego

Dariusz Marcinków

Uzasadnienie

do Uchwały Nr VI/41/2024

Rady Powiatu Ząbkowickiego

z dnia 30 października 2024 r.

w sprawie uchwalenia Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Ząbkowickiego na lata 2024-2026

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U z 2024 poz. 177 ze zm.) do zadań własnych powiatu należy opracowanie i realizacja 3- letnich powiatowych programów dotyczących rozwoju pieczy zastępczej. W niniejszym programie wskazano konieczność podjęcia działań profilaktycznych, wspomagających i wspierających rodzinę biologiczną dziecka, rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków, a także utrzymujących poziom świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą, funkcjonującą na terenie powiatu.

W związku z zakończeniem okresu obowiązywania dotychczasowego Programu zachodzi konieczność uchwalenia nowego Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Powiatu Ząbkowickiego na lata 2024-2026

Ząbkowice Śląskie, 21 październik 2024 r.

Marta Kociolowicz
Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
w Ząbkowicach Śląskich

**POWIATOWY PROGRAM ROZWOJU
PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ZĄBKOWICKIM
NA LATA 2024-2026**

Ząbkowice Śląskie 2024

Spis treści

Wstęp	3
I. PODSTAWA PRAWNA	4
II. CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ.....	6
1. Zadania pieczy zastępczej.....	6
2. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	7
III. ANALIZA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ZĄBKOWICKIM	8
1. Wsparcie rodzin biologicznych przeżywających trudności na terenie poszczególnych gmin. ...	8
2. Piecza zastępcza w Powiecie Ząbkowickim.....	10
2.1 Rodzinna piecza zastępcza.....	10
2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza.....	17
3. Osoby usamodzielniane	19
IV. CELE POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY NA LATA 2024 – 2026	22
V. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ	26
VI. ZAKŁADANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	28
VII. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH NA LATA 2024-2026	29
VIII. REALIZATORZY PROGRAMU	29
IX. EWALUACJA.....	30

Wstęp

W dniu 1 stycznia 2012 roku w życie weszła ustawa z dnia 29 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 poz. 177 ze zm.). Określa ona zasady i formy wspierania rodziny, która przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczej, zasady i formy wspierania pieczy zastępczej a także pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków, zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zasady finansowania i wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Rodzina jest najlepszym miejscem do prawidłowego rozwoju oraz wychowania i opieki nad dziećmi. Prawidłowo funkcjonująca rodzina troszczy się o zaspokojenie tych potrzeb, a w miarę rozwoju uczy się jak samodzielnie je zaspokajać. W dobrze funkcjonującej rodzinie dzieci są chronione w taki sposób, że są strzeżone przed poniżającym zachowaniem innych, a jednocześnie wspierane w konstruowaniu granic przed obrażaniem przez innych ludzi i przygotowywane do ochrony siebie. Zdarzają się jednak sytuacje, w których należy podjąć radykalne kroki i oddzielić dzieci od rodziców ze względu na ich dobro, a często i bezpieczeństwo. Dlatego też konieczne jest rozwijanie systemu pieczy zastępczej, aby móc zapewnić czasową opiekę i wychowanie dzieciom w przypadku niemożności sprawowania opieki na dzieckiem przez rodziców. Ważny jest też aspekt społeczny, ponieważ najlepszym rozwiązaniem dla dziecka i społeczeństwa byłoby takie, aby dzieci mogły żyć i rozwijać się w środowisku, w którym się urodziły. Należy też podkreślić, że opieka zastępcza może nastąpić dopiero po wyczerpaniu wszystkich środków i możliwości, aby dziecko pozostało w domu rodzinnym.

Działania podejmowane przez instytucje do tego powołane, a w szczególności praca asystentów rodziny na szczeblu gminy nie zawsze przynoszą efekty, dlatego też należy zabezpieczyć takie formy opieki nad dzieckiem, które pozwolą na stworzenie jak najlepszych warunków do wychowania i opieki nad dzieckiem, jakim jest piecza zastępcza organizowana przez powiat.

Zgodnie z art. 180 pkt. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych powiatu należy realizacja trzyletniego powiatowego programu dotyczącego rozwoju pieczy zastępczej. W niniejszym programie wskazano na konieczność podjęcia działań profilaktycznych, wspomagających i wspierających rodzinę biologiczną dziecka, rozwijających i wspierających rodzinną pieczę zastępczą oraz usamodzielniających się wychowanków, a także utrzymanie poziomu świadczonych usług przez instytucjonalną pieczę zastępczą funkcjonującą na terenie Powiatu Ząbkowickiego.

I. PODSTAWA PRAWNA

Działania w zakresie rozwoju pieczy zastępczej, w tym zadania zapisane w niniejszym programie, podejmowane są i realizowane w oparciu o następujące akty prawne;

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483);
2. Konwencja o Prawach Dziecka;
3. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 roku, poz. 177 ze zm.);
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2023r. poz. 901);
5. Ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2022 r., poz. 1526);
6. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r., w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. z 2011 r. Nr 292, poz. 1720);
7. Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2011 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej (Dz. U. z 2023 r. poz. 2452).

Podstawą opracowania 3-letniego powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej jest art. 180 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.).

Do zadań powiatu wynikających z w/w ustawy należy:

1. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo- wychowawczych;
2. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnionym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
3. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
4. prowadzenie placówek opiekuńczo–wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponad gminnym;
5. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia

rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;

6. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, poradnictwa specjalistycznego,
7. wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
8. zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu dziecku niezbędnych badań lekarskich;
9. wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38 d ust.1 ich aktualizacja i usuwanie ;
10. kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
11. finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.
12. Sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego.

II. CHARAKTERYSTYKA PIECZY ZASTĘPCZEJ

1. Zadania pieczy zastępczej

Pieczka zastępcza zapewnia:

1. pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy to możliwe dążenie do przysposobienia dziecka – opiekę i wychowanie w środowisku zastępczym;
2. przygotowanie dziecka do :
 - a. godnego, samodzielnego i odpowiedzialnego życia ;
 - b. pokonywanie trudności życiowych zgodnie z zasadami etyki ;
 - c. nawiązywania i podtrzymywania bliskich, osobistych i społecznie akceptowanych kontaktów z rodziną i rówieśnikami, w celu łagodzenia skutków doświadczenia straty i separacji oraz zdobywania umiejętności społecznych;
3. zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci, ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno –rekreacyjnych.

Pieczę zastępczą dzielimy na :

- pieczę rodzinną: rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka;
- pieczę instytucjonalną: placówki opiekuńczo- wychowawcze;

Od 1 stycznia 2012 roku zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej rodzinne formy pieczy zastępczej to:

- rodziny zastępcze spokrewnione (osoby spokrewnione z dzieckiem w pierwszej linii pokrewieństwa tj. rodzeństwo, dziadkowie);
- rodziny zastępcze niezawodowe (osoby obce lub spokrewnione, ale dalsze pokrewieństwo np. wujostwo);
- rodziny zastępcze zawodowe w tym pełniące funkcję pogotowia rodzinnego, specjalistyczne.

2. Zadania organizatora rodzinnej pieczy zastępczej.

Z dniem 1 stycznia 2012r. weszła w życie ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z), która nałożyła na powiaty realizację szeregu zadań w zakresie zapewnienia stosownej opieki dzieciom znajdującym się w kryzysowej sytuacji rodzinnej.

Zgodnie z art. 76 według cytowanej ustawy organizatorem rodzinnej pieczy zastępczej jest wyznaczona przez starostę jednostka organizacyjna powiatu lub podmiot, któremu powiat zlecił realizację tego zadania na podstawie art. 190 tejże ustawy.

Starosta Ząbkowicki w dniu 23 września 2011r. wyznaczył Powiatowe Centrum pomocy rodzinie w Ząbkowicach Śląskich na organizatora pieczy zastępczej na terenie naszego powiatu.

Do zadań organizatora rodzinnej pieczy zastępczej należy :

1. zapewnienie dzieciom pieczy zastępczej w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo- wychowawczych;
2. organizowanie wsparcia osobom usamodzielnionym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo – wychowawcze i regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przez wspieranie procesu usamodzielnienia;
3. tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych;
4. prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych oraz placówek wsparcia dziennego o zasięgu ponad gminnym;
5. organizowanie szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka, rodzin pomocowych i dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego oraz kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego;
6. organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności przez tworzenie warunków do powstawania: grup wsparcia, poradnictwa specjalistycznego,
7. wyznaczanie organizatora rodzinnej pieczy zastępczej;
8. zapewnienie przeprowadzenia przyjętemu dziecku niezbędnych badań lekarskich;
9. wprowadzanie danych do rejestru, o którym mowa w art. 38 d ust.1 ich aktualizacja i usuwanie;

10. kompletowanie we współpracy z właściwym ośrodkiem pomocy społecznej albo centrum usług społecznych dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka;
11. finansowanie:
 - a) świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu, umieszczonych w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych, na jego terenie lub na terenie innego powiatu,
 - b) pomocy przyznawanej osobom usamodzielnianym opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne;
 - c) szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, prowadzenia rodzinnego domu dziecka lub pełnienia funkcji dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz szkoleń dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz dyrektorów placówek opiekuńczo-wychowawczych typu rodzinnego.
12. sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej z zastosowaniem systemu teleinformatycznego

III. ANALIZA PIECZY ZASTĘPCZEJ W POWIECIE ZĄBKOWICKIM

1. Wsparcie rodzin biologicznych przeżywających trudności na terenie poszczególnych gmin.

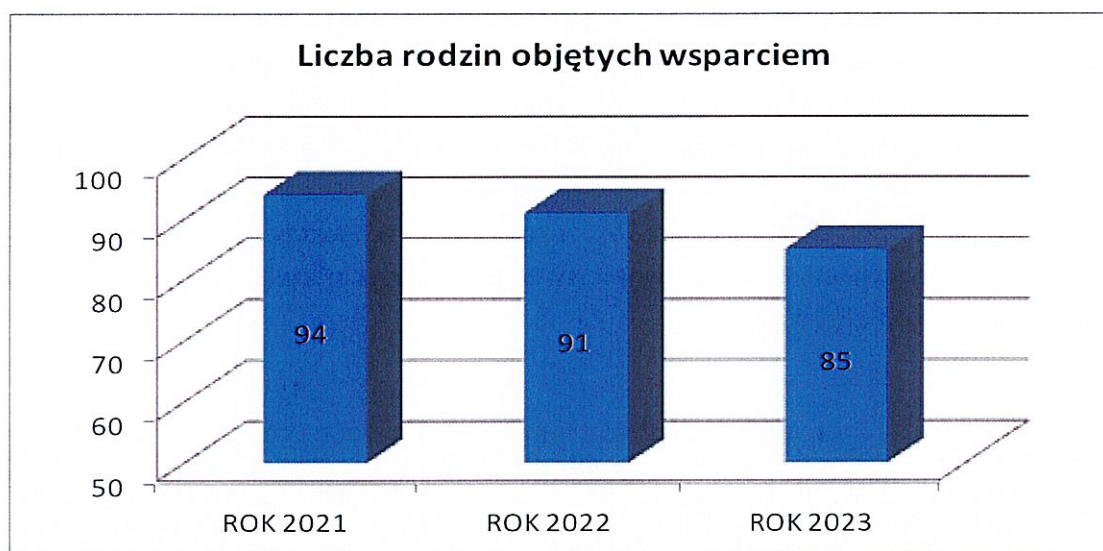
Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej określa podział zadań między samorząd gminny i powiatowy w zakresie pracy z rodziną biologiczną, co należy do zadań własnych gmin, a organizacją pieczy zastępczej przez powiat.

Aby lokalny system wspierania rodziny przeżywającej trudności przynosił pożądane efekty należy położyć nacisk na profilaktykę oraz pracę z rodziną biologiczną. Umieszczenie dziecka w systemie pieczy zastępczej ma być ostatecznością, po wykorzystaniu przez gminę wszystkich możliwych form wsparcia rodziny naturalnej, w szczególności przez asystenta rodziny. Stąd też potrzeba opracowania powiatowego programu rozwoju pieczy zastępczej, który z uwzględnieniem lokalnych uwarunkowań nakreśli kierunki działań w perspektywie

3 letniej, których głównym celem będzie zapewnienie odpowiedniej liczby miejsc w pieczy zastępczej oraz stosownych środków finansowych.

ROK	ILOŚĆ
2021	8
2022	8
2023	7

Tabela 1. Liczba asystentów rodziny w latach 2021 – 2023

Wykres 1. Liczba rodzin objętych wsparciem przez asystentów rodziny w latach 2021 - 2023

Analizując powyższe dane można zauważyć, że poziom zatrudnienia asystentów rodziny jako tych, którzy mają za zadanie pomóc rodzinie pokonać trudności utrzymuje się na podobnym poziomie. W jednej z gmin Powiatu Ząbkowickiego było zatrudnionych dwóch asystentów w pozostałych po jednym asystencie w gminie. Wykres dotyczący liczby rodzin objętych wsparciem pokazuje, iż w roku 2023 zauważalne jest zmniejszenie liczby rodzin wspartych tą formą pomocy. Natomiast w latach 2021 i 2022 liczba rodzin korzystających ze wsparcia jest podobna.

2. Piecza zastępcza w Powiecie Ząbkowickim.

2.1 Rodzinna piecza zastępcza.

W sytuacji gdy dziecko nie może dalej wychowywać się w swojej rodzinie biologicznej, najlepszym rozwiązaniem dla bezpieczeństwa dziecka jest zapewnienie mu opieki w rodzinnej pieczy zastępczej, którą może być:

- rodzina zastępcza spokrewniona,
- rodzina zastępcza niezawodowa
- zawodowa oraz rodzinny dom dziecka.

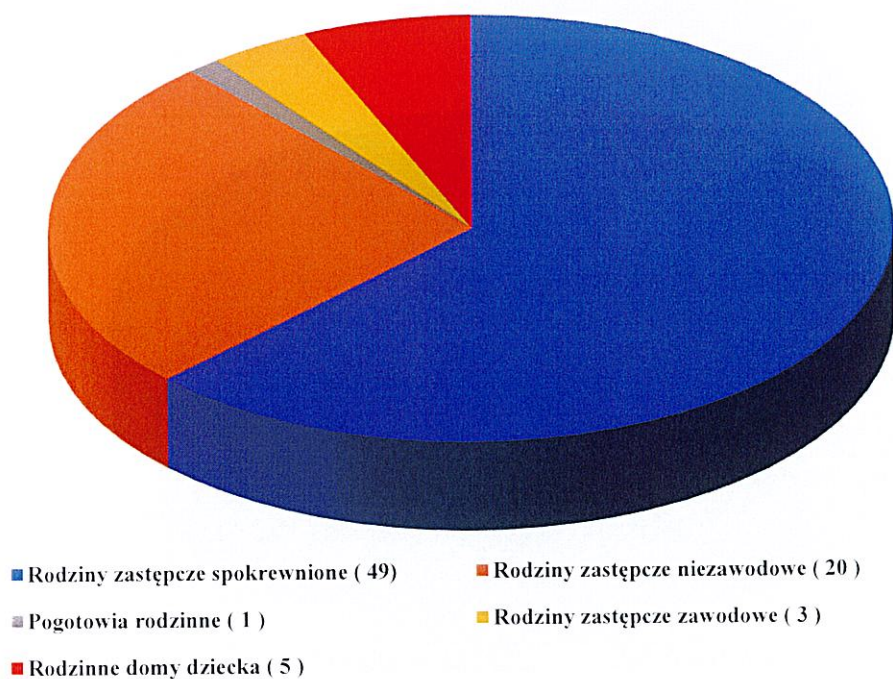
Rodzinna piecza zastępcza jest formą tymczasowej opieki nad dzieckiem. Dziecko może pozostać w rodzinie zastępczej do osiągnięcia pełnoletności, a w przypadku zmiany sytuacji prawnej dziecka (przywrócenie lub pozbawienie władzy rodzicielskiej), może ustać potrzeba sprawowania dalszej pieczy zastępczej. Najczęściej do rodziny zastępczej trafiają dzieci rodziców o ograniczonej i zawieszanej władzy rodzicielskiej. Rodzina zastępcza ma na celu zapewnienie dziecku odpowiednich warunków rozwoju i wychowania, adekwatnie do jego stanu zdrowia i indywidualnych możliwości. W ostatnich trzech latach piecza zastępcza w powiecie kształtowała się następująco:

2021				
Liczba rodzin ze względu na ilość dzieci się w nich wychowujących				Rodziny zastępcze ogółem
1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 i więcej dzieci	
50	15	6	7	78
2022				
Liczba rodzin ze względu na ilość dzieci się w nich wychowujących				Rodziny zastępcze ogółem
1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 i więcej dzieci	
41	19	7	9	76
2023				
Liczba rodzin ze względu na ilość dzieci się w nich wychowujących				Rodziny zastępcze ogółem
1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 i więcej dzieci	
49	19	1	9	78

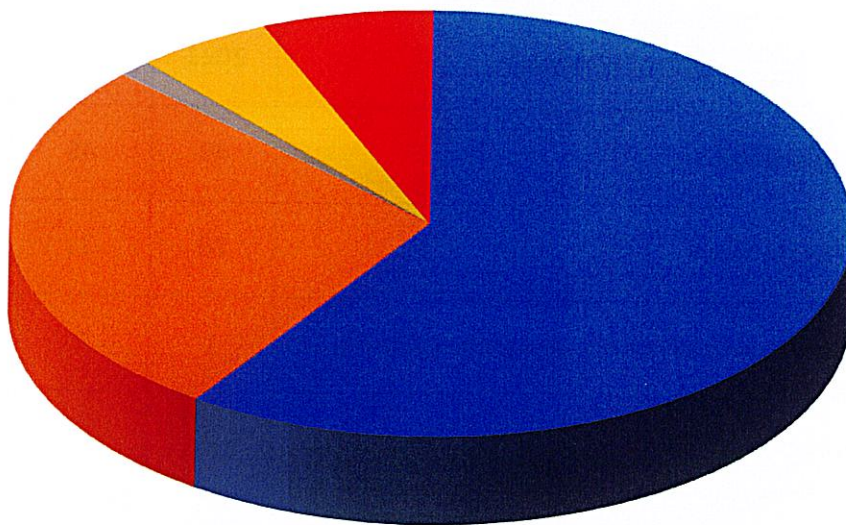
Tabela 2. Liczba rodzin zastępczych w latach: 2021 – 2023

Formy pieczy zastępczej	2021	2022	2023
rodziny zastępcze spokrewnione	49	45	48
rodziny zastępcze niezawodowe	20	21	22
rodziny zastępcze zawodowe pełniące rolę pogotowia rodzinnego	1	1	0
rodziny zastępcze zawodowe	3	4	3
rodzinne domy dziecka	5	5	5

Tabela 3. Liczba form rodzinnej pieczy zastępczej w latach: 2021 – 2023

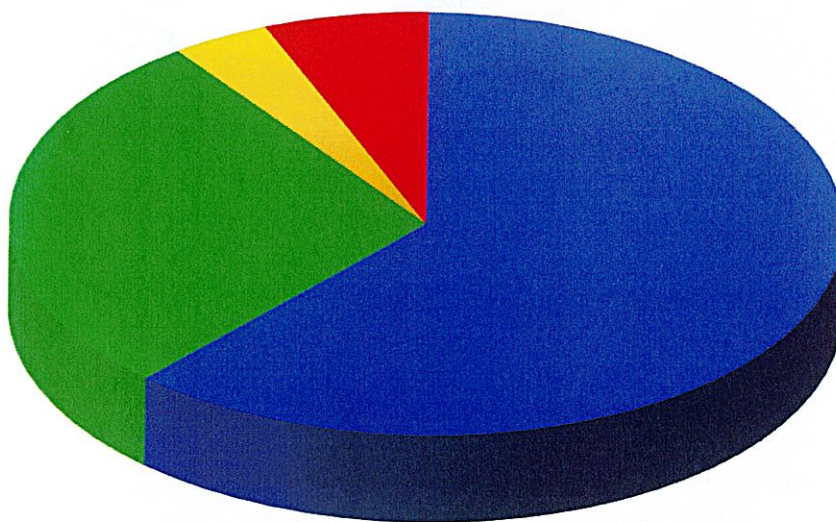

Wykres 2. Podział rodzin zastępczych (wg stanu na dzień 31.12.2021)

- Rodziny zastępcze spokrewnione (45)
- Rodziny zastępcze niezawodowe (21)
- Pogotowia rodzinne (1)
- Rodziny zastępcze zawodowe (4)
- Rodzinne domy dziecka (5)

Wykres 3. Podział rodzin zastępczych (wg stanu na dzień 31.12.2022)

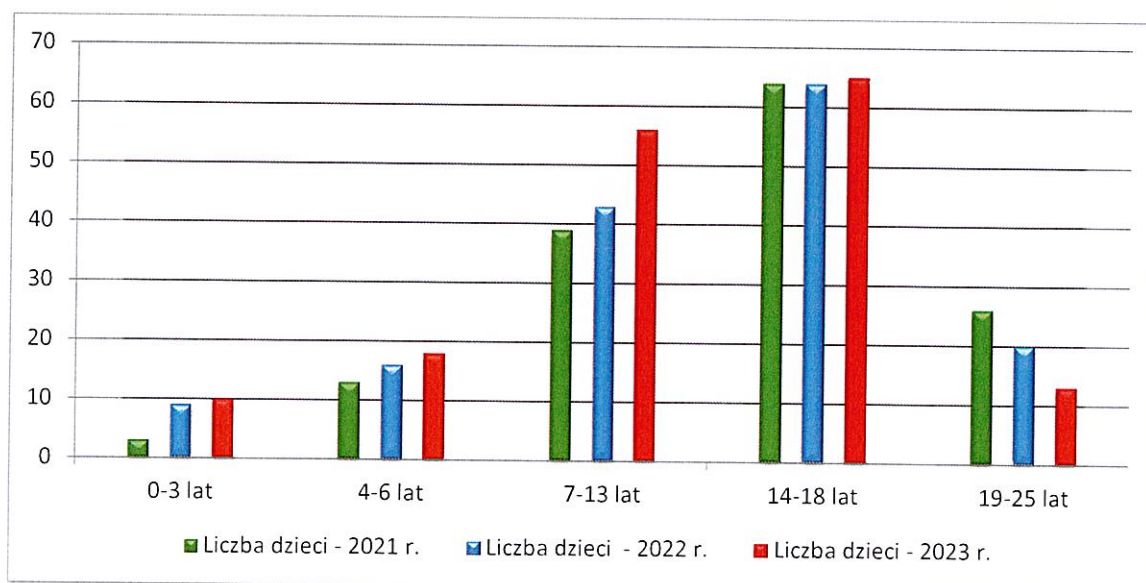
- Rodziny zastępcze spokrewnione (48)
- Rodziny zastępcze niezawodowe (22)
- Pogotowia rodzinne (0)
- Rodziny zastępcze zawodowe (3)
- Rodzinne domy dziecka (5)

Wykres 4. Podział rodzin zastępczych (wg stanu na dzień 31.12.2023)

Analizując powyższe wykresy widać, że ilość rodzin zastępczych spokrewnionych jest wyższa od ilości rodzin zastępczych niezawodowych oraz zawodowych. Przyczyną tego stanu rzeczy może być fakt, że w przypadku konieczności znalezienia dla dziecka środowiska zastępczego poszukuje się najpierw w jego najbliższej rodzinie. Należy tu zwrócić uwagę na to, że rodziny zastępcze tj. dziadkowie dzieci oraz rodzeństwo w większości mają bardzo niskie kompetencje wychowawcze, co powoduje, że rodziny te aby wykonać swoje zadania wymagają ogromnego wsparcia i pracy ze strony koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Ostatnie lata w organizowaniu pieczy zastępczej na terenie całego kraju można określić jako dramatyczne. Kandydaci praktycznie nie zgłaszają się, a jeżeli przychodzą to są osoby, które chcą być rodziną dla konkretnego dziecka, a więc nawet kiedy się przeszkolą to będą mieli tylko to dziecko z powodu, którego zgłosili się na szkolenie. Przychodzą również osoby, które już po szkoleniu niestety nie są w stanie udźwignąć tego zadania. Na podstawie informacji krajowych wiadomo też, że przybywa bardzo mało rodzin zastępczych zawodowych, od kilku lat na terenie powiatu funkcjonuje średnio 3 rodziny zawodowe i 5 rodzinnych domów dziecka.

2021							
Wiek	0-3 lat	4-6 lat	7-13 lat	14-18 lat	19-25 lat	RAZEM	Dzieci z zasiłkiem pielęgnacyjnym
Liczba dzieci	3	13	39	64	26	145	19
2022							
Wiek	0-3 lat	4-6 lat	7-13 lat	14-18 lat	19-25 lat	RAZEM	Dzieci z zasiłkiem pielęgnacyjnym
Liczba dzieci	9	16	43	64	20	152	20
2023							
Wiek	0-3 lat	4-6 lat	7-13 lat	14-18 lat	19-25 lat	RAZEM	Dzieci z zasiłkiem pielęgnacyjnym
Liczba dzieci	10	18	56	65	13	162	24

Tabela 4. Struktura wiekowa dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach: 2021 - 2023

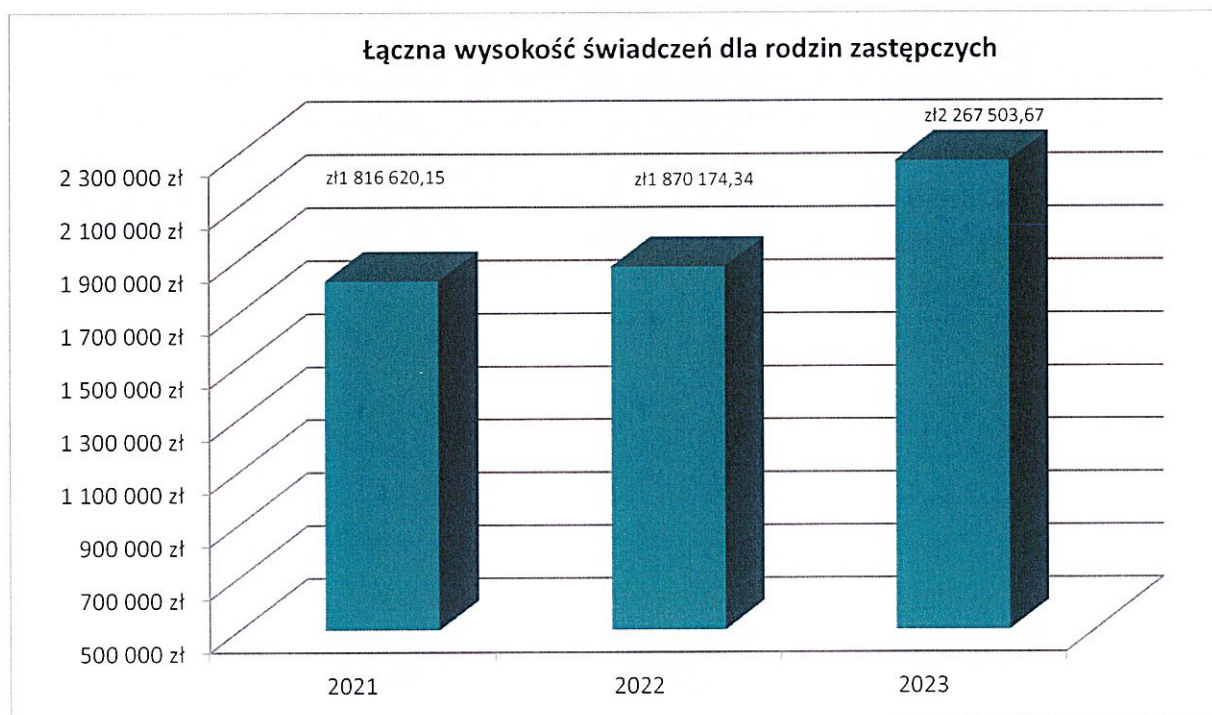

Wykres 5. Struktura wiekowa dzieci przebywających w rodzinach zastępczych w latach: 2021 - 2023

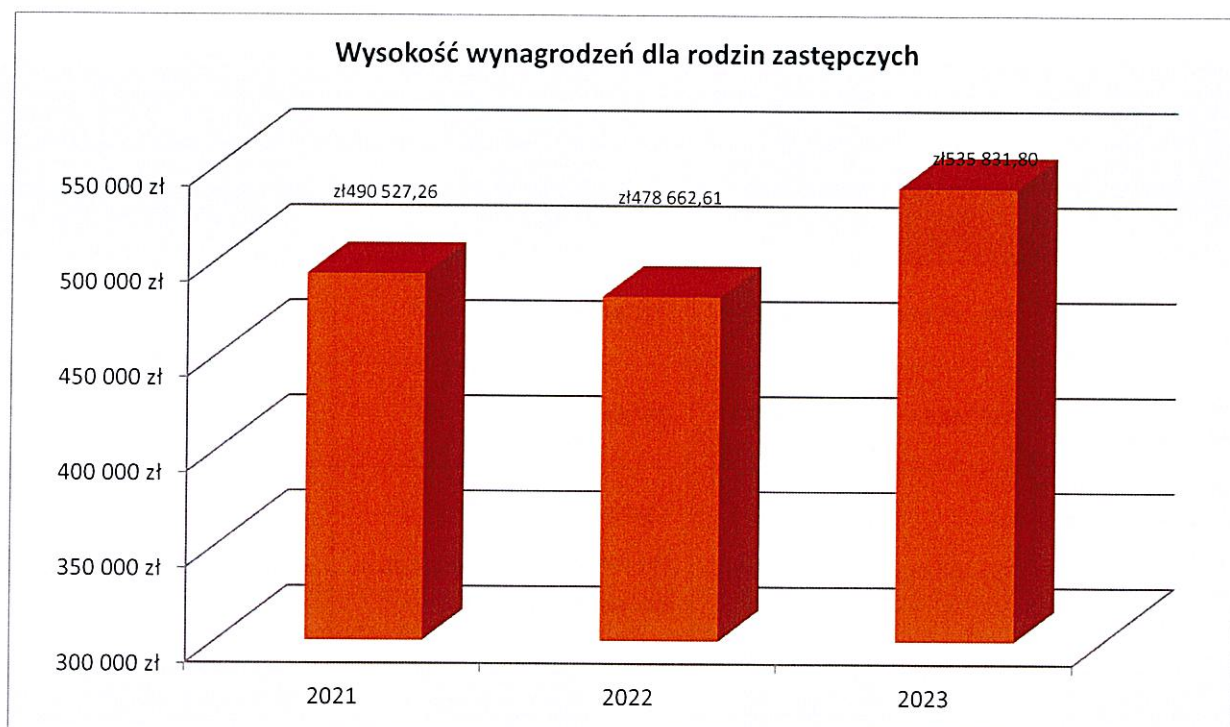
Na podstawie powyższych tabel, które przedstawiają podział dzieci w pieczy zastępczej ze względu na wiek wyraźnie widać, że największą grupę wiekową stanowią dzieci w wieku 7-13 lat i 14-18 lat. W przedstawionych danych zauważyć należy, iż w kolejnych latach wzrosła liczba dzieci w wieku od 0 – 7. Grupa wiekowa od 7 do 17 lat to grupa dzieci, dla której jest trudno znaleźć miejsce w rodzinnej pieczy zastępczej tj. im starsze dziecko tym trudniej znaleźć miejsce w rodzinie zastępczej. Jest to grupa wiekowa dzieci w której dzieci i młodzież są w wieku adolescencji co generuje dodatkowe problemy w opiece i wychowaniu. Największa liczba dzieci umieszczanych w pieczy to dzieci w wieku 14-18 lat.

Typ rodziny zastępczej	Łączna wysokość świadczeń dla rodzin zastępczych w latach: 2021 – 2023			Wysokość wynagrodzenia z tyt. pełnienia funkcji rodziny zastępczej w latach: 2021 – 2023 (z pochodnymi)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Rodziny zastępcze spokrewnione	704.712,24 zł	663.441,84 zł	721.848,50 zł	-	-	-
Rodziny zastępcze niezawodowe	356.740,62 zł	399.606,78	398.612,96 zł	-	-	-
Rodziny zastępcze zawodowe w tym pogotowia rodzinne oraz Rodzinny Dom Dziecka	755,167,29 zł	807.125,72	1.147.042,21 zł RZZ – 304.640,01 zł RDD – 842.402,20 zł	490.527,26 zł	478.662,61 zł	535.831,80 zł
Razem	1.816.620,15 zł	1.870.174,34 zł	2.267.503,67 zł	490.527,26 zł	478.662,61 zł	535.831,80 zł

Tabela 5. Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą na terenie Powiatu Ząbkowickiego z podziałem na typ rodzin w latach: 2021 – 2023

Wykres 6. Łączna wysokość świadczeń dla rodzin zastępczych w latach: 2021 – 2023

Wykres 7. Wysokość wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji rodziny zastępczej w latach: 2021 – 2023

Organizacja pieczy zastępczej na terenie powiatu generuje wydatki. Powyższe wykresy przedstawiają jak kształtują się te wydatki na rodzinną pieczę zastępczą. Wyraźnie widać jaki jest koszt utrzymania dziecka w rodzinach zawodowych i rodzinnych domach dziecka. Wykres wskazujący wysokość świadczeń wskazuje, że najwięcej świadczeń pobierają rodziny zawodowe i rodzinne domy dziecka. Wynika to z faktu, że w tych rodzinach przebywa największa liczba dzieci. Wysokość świadczeń w rodzinach spokrewnionych jest znacząco niższa. Wynika to przede wszystkim z niższej kwoty świadczenia pobieranej na dziecko umieszczone w rodzinie.

2.2. Instytucjonalna piecza zastępcza.

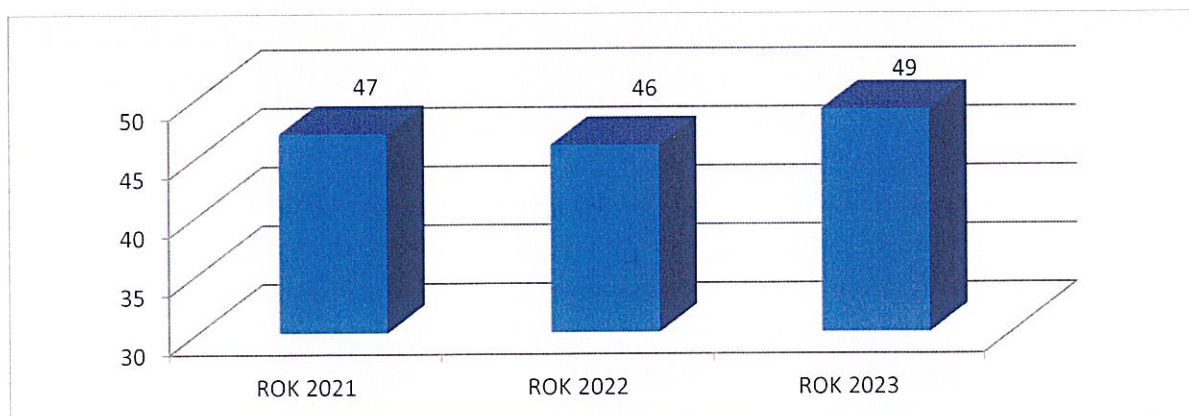
Na terenie Powiatu Ząbkowickiego funkcjonuje pięć placówek opiekuńczo wychowawczych typu rodzinnego:

- Placówka opiekuńczo - wychowawcza typu rodzinnego w Targowicy prowadzona przez Stowarzyszenie „Piotruś Pan”. W placówce przebywa obecnie 10 dzieci.
- Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego w Ząbkowicach Śląskich prowadzona przez Stowarzyszenie „Piotruś Pan”. W Placówce przebywa 10 dzieci.
- Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego w Srebrnej Górze prowadzona przez Stowarzyszenie „Jak nie my to kto” pod nazwą . W palcówce przebywa 10 dzieci
- Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego w Przyłęku prowadzona przez Stowarzyszenie „Kopciuszek”. W placówce przebywa 10 dzieci
- Placówka opiekuńczo – wychowawcza typu rodzinnego w Dzbanowie prowadzona przez Stowarzyszenie „Kopciuszek”. W placówce przebywa 9 dzieci.

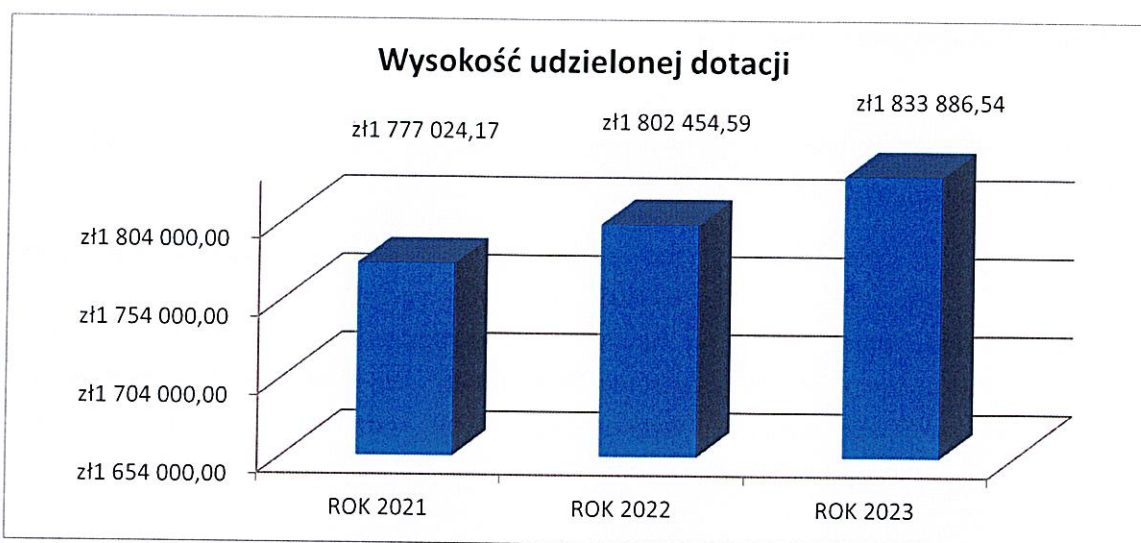
Placówki te zapewniają dzieciom całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspakajają ich niezbędne potrzeby emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe oraz społeczne.

Placówka	2021	2022	2023
P.O.W. w Ząbkowicach Śl.	10	10	10
P.O.W. w Targowicy	9	9	10
P.O.W. w Srebrnej Górze	10	9	10
P.O.W. w Przyłęku	9	9	10
P.O.W. w Dzbanowie	9	9	9
RAZEM:	47	46	49

Tabela 6. Liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach: 2021 – 2023

Wykres 8. Liczba dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w latach: 2021 – 2023

Wykres 9. Wysokość udzielonej dotacji na instytucjonalną pieczę zastępczą w latach: 2021 - 2023

Typ rodziny zastępczej	Łączna wysokość świadczeń dla rodzin zastępczych w latach: 2021 – 2023			Wysokość wynagrodzenia z tyt. pełnienia funkcji rodziny zastępczej w latach: 2021 – 2023 (z pochodnymi)		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Rodziny zastępcze spokrewnione	704.712,24 zł	663.441,84 zł	721.848,50 zł	-	-	-
Rodziny zastępcze niezawodowe	356.740,62 zł	399.606,78 zł	398.612,96 zł	-	-	-
Rodziny zastępcze zawodowe w tym pogotowia rodzinne oraz Rodzinny Dom Dziecka	755,167,29 zł	807.125,72 zł	1.147.042,21 zł (RZZ – 304.640,01 zł RDD – 842.402,20 zł)	490.527,26 zł	478.662,61 zł	535.831,80 zł
Razem	1.816.620,15 zł	1.870.174,34 zł	2.267.503,67 zł	490.527,26 zł	478.662,61 zł	535.831,80 zł

Tabela 7. Wydatki na rodzinną pieczę zastępczą dzieci pochodzących z terenu Powiatu Żąbkowickiego w latach: 2021 – 2023

Organizacja pieczy zastępczej na terenie powiatu generuje wydatki. Powyższe tabele i wykresy przedstawiają jak kształtują się te wydatki na pieczę zastępczą rodzinną jak też instytucjonalną. Wyraźnie widać jak wysoki jest koszt utrzymania dziecka w pieczy instytucjonalnej. Wykres ten pokazuje też jak szybko wzrasta koszt utrzymania dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej w stosunku do rodzinnej pieczy zastępczej, która jest tańsza i dużo korzystniejsza pod względem emocjonalnym, psychologicznym i społecznym dla dziecka od placówki. Należy jednak zwrócić uwagę na fakt, że rodzin zastępczych zawiązuje się mało względem potrzeb. Obecne rodziny zawodowe są bardzo przeciążone ilością dzieci.

Powiat zobowiązany jest do organizowania pieczy zastępczej zarówno rodzinnej jak i też instytucjonalnej oraz do ponoszenia wydatków na opiekę i wychowanie. W kosztach partycypują gminy, z których pochodzą dzieci proporcjonalnie do okresu pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Jak wiadomo rodzinna piecza zastępcza jest tańsza od instytucjonalnej chociaż z uwagi na to, że w rodzinach zastępczych zawodowych umieszcza się więcej dzieci niż przewiduje ustawa, zatrudnia się częściej osoby do pomocy przy dzieciach i przy pracach gospodarskich, co podwyższa koszt utrzymania dziecka w rodzinnej pieczy zastępczej. O ile placówki opiekuńczo – wychowawcze rozwiązują problemy dotyczące umieszczenia dzieci starszych, nadal jest deficyt miejsc w rodzinnych formach pieczy zastępczej szczególnie dla młodszych dzieci. W związku z deficytem miejsc należy rozważyć przekształcenie rodzin zastępczych zawodowych w rodzinne domy dziecka (rodzinna forma). Przekształcenie 1 lub 2 rodzin pozwoli na zwiększenie liczby miejsc w rodzinnej pieczy zastępczej, gdyż w rodzinnym domu dziecka można umieścić do 8 dzieci.

3. Osoby usamodzielniane

Osoba, która po osiągnięciu pełnoletności opuściła rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą typu rodzinnego lub socjalizacyjnego jest objęta pomocą mającą na celu jej życiowe usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem przez pracę socjalną, jak również przez pomoc:

- pieniądze na kontynuowanie nauki;
- pieniądze na usamodzielnienie;
- pieniądze na zagospodarowanie;
- w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych;
- w uzyskaniu zatrudnienia.

Pomoc na kontynuowanie nauki, na usamodzielnienie oraz na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej, która przebywała w pieczy zastępczej przez okres co najmniej:

- 3 lat - w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą spokrewnioną;
- 1 roku - w przypadku osoby usamodzielnianej opuszczającej rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo-wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo-terapeutyczną.

Pomoc na usamodzielnienie oraz pomoc na zagospodarowanie jest przyznawana osobie usamodzielnianej. Pomoc na kontynuowanie nauki przyznaje się osobie usamodzielnianej, jeżeli kontynuuje naukę w szkole, w zakładzie szkolenia nauczycieli,

w uczelni, na kursach, jeśli ich ukończenie jest zgodne z indywidualnym programem usamodzielnienia.

Dominującym problemem osób usamodzielnianych opuszczających pieczę zastępczą jest trudność w pozyskaniu mieszkania oraz odnalezienie się na rynku pracy. Główną przyczyną powyższych trudności jest bierność, niska motywacja w zakresie kształcenia i brak chęci do podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Usamodzielnieni wychowankowie mają wiele trudności w poruszaniu się po wszelkiego rodzaju instytucjach (w tym załatwianiu spraw urzędowych, regulowanie opłat, gospodarowanie domowym budżetem). Zatem, zadaniem Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich jest ukierunkowanie i wspieranie młodych osób opuszczających pieczę zastępczą, w celu prawidłowego ich funkcjonowania w społeczeństwie i pełnienia właściwych ról społecznych. Pomoc finansową na kontynuowanie nauki przyznaje się na czas edukacji, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia. Wychowankom po opuszczeniu pieczy zastępczej przysługuje również pomoc na usamodzielnienie oraz zagospodarowanie.

W/w świadczenia przyznawane są na podstawie obowiązujących przepisów. Warunkiem przyznania pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie oraz zagospodarowanie jest złożenie wniosku oraz posiadanie zatwierdzonego przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie indywidualnego programu usamodzielnienia.

Rodzaj pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych	2021		2022		2023	
	Liczba pełnoletnich wychowanków objętych pomocą	łącznie wysokość świadczeń	Liczba pełnoletnich wychowanków objętych pomocą	łącznie wysokość świadczeń	Liczba pełnoletnich wychowanków objętych pomocą	łącznie wysokość świadczeń
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	24	85.773,00 zł	19	79.082,47 zł	15	74.724,27 zł
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	10	61.839,00 zł	7	44.124,00 zł	5	24.088,00 zł
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w postaci rzeczowej	4	9.139,99 zł	3	6.000,00 zł	4	8.078,00 zł
Razem	X	156.751,99 zł	X	129.206,47 zł	X	106.890,27 zł

Tabela 8. Wydatki na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających rodziny zastępcze w latach: 2021 - 2023

Rodzaj pomocy pieniężnej dla pełnoletnich wychowanków placówek opiekuńczo-wych.	2021		2022		2023	
	Liczba pełnoletnich wychowanków objętych pomocą	Łączna wysokość świadczeń	Liczba pełnoletnich wychowanków objętych pomocą	Łączna wysokość świadczeń	Liczba pełnoletnich wychowanków objętych pomocą	Łączna wysokość świadczeń
Pomoc pieniężna na kontynuowanie nauki	12	50.760,43 zł	9	41.832,52 zł	7	32.158,00 zł
Pomoc pieniężna na usamodzielnienie	4	28.275,00 zł	5	38.052,00 zł	4	34.743,00 zł
Pomoc pieniężna na zagospodarowanie w postaci rzeczowej	2	3.999,99 zł	3	5.997,99 zł	1	2.039,00 zł
Razem	X	83.035,42 zł	X	85.882,51 zł	X	68.940,00 zł

Tabela 9. Wydatki na świadczenia dla usamodzielnianych wychowanków opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze w latach: 2021 - 2023

Podsumowując należy zauważyć, że ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej umożliwia osobom pełnoletnim pozostanie w pieczy zastępczej do czasu ukończenia nauki jednak nie dłużej niż do 25 roku życia co powoduje, że brakuje miejsc w pieczy zastępczej. Dlatego też stosunkowo niewiele osób opuszcza pieczę zastępczą po osiągnięciu pełnoletności. Powoduje to, że powiat nadal ponosi koszty utrzymania jak przed osiągnięciem pełnoletności w rodzinach zastępczych i placówkach, które są wyższe niż pomoc dla osób usamodzielnianych i blokowane są miejsca w których można by umieszczać dzieci małoletnie wymagające opieki poza środowiskiem rodzinnym.

IV. CELE POWIATOWEGO PROGRAMU ROZWOJU PIECZY NA LATA 2024 – 2026

Cel główny

Głównym celem Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 jest podniesienie standardu funkcjonowania w powiecie Ząbkowickim zintegrowanego systemu pieczy zastępczej. Osiągnięcie tego celu umożliwia realizacja celów szczegółowych.

Cele szczegółowe

Cel szczegółowy nr 1 - doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej.

Doskonalenie systemu opieki nad dzieckiem umożliwia współpraca Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich ze środowiskiem lokalnym i instytucjami (m. in. Ośrodkami Pomocy Społecznej, asystentami rodzin, sądami i ich organami pomocniczymi, policją, instytucjami oświatowymi: podmiotami leczniczymi oraz organizacjami pozarządowymi).

Planowane kierunki działań:

1. Współpraca zespołu ds. pieczy zastępczej z rodzinami biologicznymi, rodzinami zastępczymi, asystentami rodzin, pracownikami socjalnymi sądem rodzinnym, policją i innymi podmiotami zajmującymi się pomocą dziecku w celu objęcia dziecka optymalnym wsparciem i pomocą w celu powrotu do domu rodzinnego.
2. Promowanie w środowisku lokalnym rodzinnych form opieki zastępczej.
3. Rozwój nowych i wsparcie istniejących form pieczy zastępczej.
4. Zapewnienie środków finansowych w budżecie powiatu na tworzenie i utrzymanie kolejnych zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych.
5. Realizacja procesu diagnostyczno-kwalifikacyjnego kandydatów na rodziców zastępczych.
6. Wspieranie rodziców zastępczych w pełnieniu funkcji wychowawczej.

Oczekiwane efekty:

1. Wzrost liczby rodzin zastępczych zawodowych i niezawodowych.
2. Profesjonalizacja rodzinnej pieczy zastępczej.
3. Pozytywny wizerunek rodzin zastępczych, postrzeganie ich jako wspierających system pomocy społecznej.
4. Kompleksowa diagnoza i szkolenie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
5. Specjalistyczna pomoc dla rodzin zastępczych.

Wskaźniki:

1. Liczba utworzonych zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych.
2. Liczba zgłaszających się kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej i niezawodowej.
3. Liczba kandydatów, którzy otrzymali świadectwo kwalifikacyjne do pełnienia funkcji rodziny zastępczej.
4. Liczba dzieci przebywających w placówkach opiekuńczo - wychowawczych, czas pobytu dziecka w placówce.
5. Wysokość środków finansowych przeznaczonych w budżecie powiatu na tworzenie kolejnych zawodowych i niezawodowych rodzin zastępczych.

Cel szczegółowy nr 2 - doskonalenie pracy z rodziną biologiczną.

Najczęstszą przyczyną umieszczenia dzieci w placówkach opiekuńczo- wychowawczych jest niewydolność wychowawcza rodziców lub uzależnienie. Sytuacja w domu rodzinnym rzutuje na funkcjonowanie dziecka, nawet gdy przebywa ono poza nim. Dlatego tak ważne jest aby tam, gdzie jest to możliwe udzielić wsparcia rodzinom biologicznym.

Planowane kierunki działań:

1. Współpraca i koordynacja lokalnych instytucji i służb na rzecz aktywizacji rodziny naturalnej w celu poprawy ich sytuacji życiowej i zmiany stylu życia.
2. Konstruowanie i wdrażanie, w porozumieniu z asystentami rodziny, indywidualnych planów pomocy dziecku.
3. Dbanie o utrzymywanie regularnych kontaktów między rodziną biologiczną a dzieckiem przebywającym w pieczy zastępczej.

Oczekiwane efekty:

1. Poprawa funkcjonowania rodzin naturalnych.
2. Poprawa stosunków pomiędzy rodzinami zastępczymi, rodzinami biologicznymi oraz dziećmi.
3. Tam, gdzie będzie to możliwe- powrót dziecka do rodziny biologicznej.

Wskaźniki:

1. Liczba wychowanków, którzy powrócili do rodzin naturalnych.
2. Liczba rodzin, w których nastąpiła poprawa funkcjonowania.

Cel szczegółowy nr 3 - pomoc w usamodzielnianiu wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo-wychowawczych.

W czasie pobytu w placówce opiekuńczo-wychowawczej lub rodzinie zastępczej wychowankowie powinni nabyć odpowiednie umiejętności oraz wiedzę, które umożliwią im bezproblemowe wejście w dorosłe życie. Efektywne przygotowanie wychowanków do samodzielnego dorosłego życia ma zapobiec ich społecznemu wykluczeniu w przyszłości.

Kierunki działań:

1. Wczesne przygotowanie wychowanków do usamodzielnienia.
2. Wspieranie procesu usamodzielnienia poprzez pomoc w rozwijaniu umiejętności życiowych i społecznych.
3. Zapewnienie w budżecie powiatu środków finansowych przeznaczonych na wypłatę świadczeń związanych z usamodzielnieniem się wychowanków placówek oraz rodzin zastępczych w celu sprawnej realizacji indywidualnych planów usamodzielnienia.
4. Pomoc przy opracowywaniu przez wychowanków placówek opiekuńczo - wychowawczych oraz rodzin zastępczych indywidualnych programów usamodzielnienia.
5. Przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnianie kontynuowanie nauki na podstawie sporządzonych planów usamodzielnienia. Pomoc w razie potrzeby pracowników socjalnych oraz koordynatora pieczy zastępczej w ich realizacji.
6. Współpraca instytucji w powiecie ząbkowickim na rzecz wsparcia usamodzielnianych wychowanków, w tym m. in. w celu pozyskania lokalu mieszkalnego i zatrudnienia.

Oczekiwane efekty:

1. Przygotowanie wychowanka do procesu usamodzielniania poprzez nabywanie odpowiednich umiejętności.
2. Pozytywny wizerunek wychowanka w społeczności lokalnej.

Wskaźniki:

1. Pozytywny wynik oceny realizacji programu usamodzielnienia.
2. Liczba wychowanków, którzy otrzymali wsparcie.
3. Forma wsparcia udzielanego wychowankom.

Cel szczegółowy nr 4 - podniesienie jakości usług świadczonych w zakresie pomocy dziecku i rodzinie. Rozwój warunków sprzyjających indywidualizacji pracy z dzieckiem.

Profesjonalna kadra jest kluczowa we właściwym wypełnianiu zadań w obszarze pomocy dziecku i rodzinie. Dlatego tak ważne jest to, aby pracownicy mieli możliwość systematycznego kształcenia i podnoszenia swoich kwalifikacji.

Kierunki działań:

1. Sukcesywne podnoszenie standardu pracy wszystkich podmiotów realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny biologicznej.
2. Zapewnienie środków finansowych w budżecie powiatu na podnoszenie kwalifikacji kadry zatrudnionej w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śl.
3. Udział w szkoleniach i konferencjach w zakresie pomocy dziecku i rodzinie.
4. Korzystanie z doświadczeń innych w zakresie stosowania dobrych praktyk w obszarze opieki nad dzieckiem i rodziną.
5. Inicjowanie współpracy z jednostkami pomocy społecznej i innymi podmiotami w zakresie wzajemnej wymiany doświadczeń dotyczących udzielania pomocy dziecku i rodzinie.

Oczekiwane efekty:

Wzrost wiedzy i umiejętności wśród kadry pomocy społecznej i kadry współpracującej w obszarze pomocy rodzinie i dziecku.

Wskaźniki:

Liczba pracowników biorących udział w szkoleniach i innych formach podnoszenia kwalifikacji oraz rodzaj szkoleń.

V. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ

Realizatorem poniższych działań będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich.

Nr	Zadanie	Podejmowane działania	Termin realizacji
1	Przygotowanie i koordynacja warunków do rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej.	Organizacja rodzinnej pieczy zastępczej: Zapewnienie funkcjonowania zespołu ds. pieczy zastępczej w skład którego wchodzi: <ul style="list-style-type: none">– koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej,– psycholog,– pracownik socjalny. Poszukiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej: <ul style="list-style-type: none">– zamieszczanie informacji na stronie internetowej PCPR,– zamieszczanie informacji w lokalnych mediach, artykuły prasowe, wywiady	2024-2026
2	Rozwój rodzinnej pieczy zastępczej z uwzględnieniem limitów zawodowych rodzin zastępczych.	Określenie corocznych limitów rodzin zastępczych zawodowych: <ul style="list-style-type: none">– na rok 2021 : utworzenie 3 zawodowych rodzin zastępczych, w tym jednej pełniące funkcje pogotowia rodzinnego i umieszczenie w nich dzieci;– na rok 2022: utworzenie 3 zawodowych rodzin zastępczych i umieszczenie w nich dzieci;– na rok 2023: utworzenie 3 zawodowych rodzin zastępczych i umieszczenie w nich dzieci. Utworzenie, w miarę potrzeb, rodzin pomocowych	2024-2026
3	Współpraca ze środowiskiem lokalnym.	Współpraca z: <ul style="list-style-type: none">– gminnymi ośrodkami pomocy społecznej,– asystentami rodzin, instytucjami oświatowymi,– placówkami wsparcia dziennego,– podmiotami leczniczymi, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz dziecka i rodziny,– kościołami i związkami wyznaniowymi	2024-2026

4	Objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną rodzin zastępczych i umieszczonych w nich dzieci.	<p>Konsultacje psychologiczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dla rodziców zastępczych, - dla dzieci przebywających w pieczy. <p>Pomoc pedagogiczna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dla rodziców zastępczych, - dla dzieci przebywających w pieczy 	2024-2026
5	Zapewnienie pomocy prawnej	Zapewnienie pomocy prawnej osobom sprawującym rodzinną pieczę zastępczą w szczególności w zakresie prawa rodzinnego.	2024-2026
6	Systematyczne szkolenia i poradnictwo dla rodzin zastępczych.	Systematyczne podnoszenie kwalifikacji rodzin zastępczych oraz prowadzących rodzinne domy dziecka poprzez udział w szkoleniach. Zapewnienie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka poradnictwa, które ma na celu zachowanie i wzmocnienie ich kompetencji oraz przeciwdziałanie zjawisku wypalenia zawodowego.	2024-2026
7	Szkolenia dla kadry pracującej z rodzinami zastępczymi.	Organizowanie lub finansowanie szkoleń dla pracowników Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w zakresie podnoszenia kwalifikacji w pracy z rodziną i dzieckiem.	2024-2026
8	Finansowanie świadczeń pieniężnych.	<p>Finansowanie świadczeń pieniężnych dotyczących dzieci z terenu powiatu ząbkowickiego umieszczonych w:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodzinach zastępczych, - rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, - regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, - interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych, - rodzinach pomocowych, także na terenie innych powiatów. <p>Finansowanie pomocy przyznawanej usamodzielniającym się wychowankom opuszczającym:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rodziny zastępcze, - rodzinne domy dziecka, - placówki opiekuńczo-wychowawcze, Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne. 	2024-2026
9	Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej oraz ocena rodziny zastępczej.	<p>Ocena sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej (w przypadku dzieci do 3. roku życia co 3 miesiące, w przypadku dzieci starszych co 6 miesięcy):</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustalenie aktualnej sytuacji rodzinnej dziecka, - analiza stosowanych metod pracy z dzieckiem i z rodziną, - modyfikowanie planu pomocy dziecku, - monitorowanie procedur adopcyjnych dzieci z uregulowaną sytuacją prawną umożliwiającą przysposobienie, -ocena stanu zdrowia dziecka i jego aktualnych potrzeb, 	2024-2026

		– ocena zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, -informowanie sądu rodzinnego o potrzebie umieszczenia dziecka w placówce działającej na podstawie przepisów o systemie oświaty, działalności leczniczej lub pomocy społecznej.	
--	--	---	--

Tabela 10. Harmonogram działań na lata: 2024 – 2026

VI. ZAKŁADANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Źródłem finansowania zadań Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej w Powiecie Ząbkowickim na lata 2021-2023 będą środki finansowe pochodzące z:

- a) Budżetu Powiatu Ząbkowickiego.
- b) Budżetu państwa (ministra właściwego do spraw rodziny),
- c) Samorządu województwa,
- d) Samorządów gminnych.
- e) Innych źródeł w ramach środków zewnętrznych.

VII. LIMIT RODZIN ZASTĘPCZYCH NA LATA 2024-2026

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej powiat opracowuje i realizuje program dotyczący rozwoju pieczy zastępczej, w którym określa coroczny limit rodzin zastępczych zawodowych. Na okres 2024-2026 planuje się podpisanie umowy w każdym roku tj. 2024, 2025 i 2026 z jedną rodziną zastępczą spełniającą warunki o których mowa w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Szczególny nacisk będzie kładziony na pozyskanie nowych kandydatów i podpisanie umowy z rodzinami zastępczymi zawodowymi (nowo przeszkolonymi), które będą gotowe przyjąć większe rodzeństwa. Obecnie odczuwa się znaczący brak zawodowej rodziny zastępczej o charakterze pogotowia rodzinnego, w którym umieszcza się dzieci interwencyjnie.

Rok	2024	2025	2026
Limit rodzin zgodnie z art. 54 ww. ustawy	2	1	1

Tabela 11. Limity rodzin zastępczych na lata 2024-2026

VIII. REALIZATORZY PROGRAMU

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Ząbkowicach Śląskich – organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

IX. EWALUACJA

Ewaluacja Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej na lata 2024-2026 będzie przebiegała w oparciu o analizę i interpretację zebranych danych własnych. W ramach ewaluacji sprawdzone zostaną realizowane działania w projekcie oraz czy został osiągnięty cel strategiczny. Pozyskane dane umożliwią ocenę wartości programu oraz pomogą w dalszym jego planowaniu, realizacji i rozwoju działań. Analiza zebranych danych pozwoli na sprawdzenie skuteczności i efektywności przyjętych założeń. Program stanowi dokument otwarty i zmienny. Wobec tego, można go modyfikować wraz ze zmieniającymi się potrzebami, przepisami prawnymi oraz środkami finansowymi.

Monitorowanie programu będzie dokonywane przez Powiatowe Centrum Rodziny w Ząbkowicach Śląskich i przedkładane Radzie Powiatu Ząbkowickiego w corocznym sprawozdaniu z działalności jednostki.

Sporządzili:

Marta Kociółowicz

Marcin Pochwatko